

Presedinia Adunarii: **TIPOGRAFIA:**
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Bucisori nefrancați nu se pri-
mesoc. Manuscrisuri nu se re-
trimite!

Birourile de știri:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primocă în Viena
Budai's Basse-Hausstein & Volger
(Hito Maas), Herrin Schalk, Alois
Hendi M. Dukes, A. Oppel, J. Don-
sborg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger Anton Mesei Eckstein Bernat;
în Frankfurt: S. J. Damb; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o seriă
numărată pe o coloană 5 cr.
și 80 cr. numărul pentru o pu-
blicare. Publicați mai dese
după tarife și învoiașă.
Reclame pe pagina III-a o
seră 10 cr. v. a. s. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Casele” ese în stă-care d i
ABONAMENTUL PENTRU AUSTRO-UNGARIA
Pe unu anu 12 fl., pe șeș luni
6 fl., Pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMANIA și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șeș
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se pronomără la toate oficiile
postale din intru și din afară
și la dd. colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe unu anu
10 fl., pe șeș luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe unu anu 12 fl., pe
șeș luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. s. sau
15 bani.
Atătu abonamentele oătă și
inserțiile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 258.

Brașov, Joi, 21 Noemvre (3 Decemvre).

1891

Din cauza Sf. sərbători de mâne, diarulu nu va apăre până Vineri sėra.

Brașov, 20 Noemvre st. v.

In marea adunare a partidei „naționale” sėu a Apponyiștilor, ce s'a ținutu Dumineca trecută la Mișcolțu, s'a inaugurată în modu solemnă lupta energică și hotărîtă a acestei partide în contra guvernului actualu.

In tulmianta sa vorbire, contele Apponyi ațitu la luptă pe aderentii sėi, prezentându-le situaținea creată sub guvernulu lui Tisza și a urmașului sėu Szapary, ca ne mai suportabilă.

Numai unu condeiu ca alu lui Molliere, dișe Apponyi, ar putė descrie corupținea stărilor actuale dela noi; în viețā publică a patriei nōstre progresēzā paralelu abuzurile de pe vremea lui Napoleonu alu III-lea și cele din republica nord-americană, alu căreia moralu politicu se marchēzā în devisa: *to the victor spoils* — alu învingătorului este prada.

Ca cea mai puternică dovadă pentru susținerea gravelor și numărōselor sale învinuirii, contele Apponyi se provocă la raporturile umilitōre ale guvernului ungurescū față cu guvernulu austriacū. In privința armatei comune, dișe Apponyi, n'amū pututu face nici măcaru unu singuru pasu în sensulu unei respectări mai stricte a pactului dela 67 și în direcținea, ca partea ungurēscā din armatā sė o apropiāmū mai tare de sentimentulu naționalu; la honvedime vedemū o permanentă tendințā de a i se slăbi caracterulu național; în cestiunea judecătorielorū consulare, guvernulu a instituitu o judecătoriu comună c. și r., care în numele împēratului și regelui pōte pronunța verdicte asupra sortii Maghiarilor, „carī nicī în epoca cea mai aulicā n'au cunos-

cutu altu judecătoru supremu și altă autoritate, în alu căreia nume sė se pōtā pronunța verdicte, afară de regele ungurescū”. In fine se mai provocă contele Apponyi și la casulu dela Fiume și arătā, că din partea guvernului comunu nu li-s'a făcutu Maghiarilorū nici măcaru hatărulu de-a transfera dela Fiume acelu regimentu „cu marī sentimente croate”, în timpu ce decā, pentru esemplu, la regimentulu de infanteriā, ori la regimentulu de cavaleriā staționatū la Kecskemet s'ar manifesta vre-unu semnū de simpatiu față cu o astfelu de directivă politică, n'ar fi ore silitu sė sbōre numai decātu la Klagenturt, sėu în Galiția?

Acestea suntū apostofările cele mai succese din vorbirea contelui Apponyi, prin carī elu a și storsū aprobările cele mai hotărîte din partea ascultătorilorū sėi maghiarī.

Pactulu dela 67 l'a amintitū contele Apponyi numai intru cătu prin „stricta lui respectare” sperā sė se pōtā dobēndi „independența națională” și „proclamarea statulu naționalu maghiarū”, őr de cestiunea naționalităților, care stā în legătură cu acestu pactu, n'a amintitū nici unu cuvēntu și, de vreme ce vorbēșce de „statu naționalu maghiarū”, de sine se'nțelege, că nici n'a pututu aminti, deōrece pentru elu acēstā cestiune — atātu de nepotrivity pentru căștigarea de popularitate între Maghiarī — de-ocamdatā nu există.

Dēr decā sōrtea ilū va sprijini pe contele Apponyi, ca sė ajungā și elu odatā în loculū, unde se aflā astădī adversarulū sėu Szapary, va trebui și elu sė simțā, că o cestiune de naționalitate există în țēra acēstā, și decā nu va voi, ori nu va fi în stare sė ducā în deplinire resolvarea acestei grave cestiuni, va fi silitu

și elu tocmai așa sė se subordineze celorū dela Viena, și tocmai așa sė facā dependentā sōrtea „națunii” de voința acestora, precum imputā că o face guvernulu Szapary.

Inzadarū strigā ei în contra Austriei și inzadarū rēvnescū după „independența națională”, căci pe cătu timpu continuā rēșboiulu de esterminare în contra naționalităților, de o deplină emancipare de sub Austria nu pōte fi vorba; căci spre a putē asupra majoritatea locuitorilorū nemaghiarī din țērā, guvernulu ungurescū are lipsă de sprijinulu Austriei, tocmai așa, precum actualulu guvernū alu Austriei, spre a-și putē sustinē supremația peste popōrele negermane din partea de dincolo a monarchiei, are lipsă de sprijinulu Ungariei.

Salutări de bună-venire.

Colaboratorulu nostru, dlū Traianu H. Popu, a primitū cu ocasiunea eliberării sale din închisōrea de statū dela Seghedin mai multe felicitări din diferite părți, dintre carī publicāmū următoarele două, sosite dela junimea română din Viena și din Anvers. Eată-le: Viena, 18 I.

Salutāmū cu bucuriā eliberarea ta Suferințele tale au fostū suferințele nōstre.... Causa nōstrā drēptā trebuie sė triumfeze. Dumneđu eu tine și cu cauza nōstrā.

Timereimea română din Viena.

Anvers, 1891.

Vē felicitāmū cordialū și vē dīcemū: bine ați venitū din închisorile ungrurescī!

Suferințele de felulū acesta, îndurate de d-vōstrā și de alții, carī ca și d-vōstrā luptā pentru drepturile și libertățile poporului român din Austro-Ungaria, nu vorū contribui, decātu se desvōlte în noi

și mai multū sentimentulu iubirei de neamū, făcēndū în chipulu acesta din noi omeni, carī la vreme se vorū soi jertfi cu bărbăția și abnegațione pentru poporul nostru și pentru sfintele lui drepturi.

Studentii romāni dela academia din Anvers:

Vasile Capșa, Victorū Suditu, I. Gheorghiu, G. A. Eremie, G. N. Gologanu A. Lițicu, Ioanū V. Săvescu, Titus Andreescu, St. Stoescu, Georges N. Ionescu, Gheorghie Magălea, D. C. Ionescu, Ioanū Gavrilescu, George Moroianu.

CRONICA POLITICĂ.

— 20 Noemvre (2 Dec.)

— Privitorū la vorbirea cancelarului Caprivi, pressa rusēscā, dēr mai alesū „Grașdanin” se pronunță în modu nu prea favorabilu. Numita fōiā dīce, că vorbirea lui Caprivi nu conține nici măcar unu grāunte de adevērū. Decā Germanii au legatū marī speranțe, de întâlneirea dela Narva, atunci s'au înșelātū. De siguru, că decā Bismarck ar fi fostū la putere, atunci întâlneirea dela Narva și eșeculū împreunatū cu aceea, nu s'ar fi întēplatū. De aici vine, că ideia lui Caprivi de-a revindica pentru sine și pentru politica germană „suocēsulū” întâlneirii dela Narva, a fostū nenorocōsā și fără de nici unu rezultatū. Noi susținemū, continuā „Grașdanin”, că tocmai după eșeculū, ce l'a suferitū politica germană la Narva, s'au inceputū raporturile în-cordate, carī mārindu-se încă prin alte eșecuri suferite la Parisū și Londra, au făcutū indispensabilū evenimentulu dela Kronstradt. Cercurile politice rusescī bine informate și patriotice nu potū decātu sė se bucare de marea însemnătate a evenimentului dela Kronstadt, și mai alesū sė bucurā, fiindcă evenimentulu din vorbā marchēzā în modu evidentū eșecurile politicei germane.

— Asupra tratatului triplei alianțe „Figaro” a primitū dela corespondentulu sėu din Viena căte-va destăinuiri impor-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(15)

Cerșitōrea dela Ponts des Arts.

Novelă de Vilhelm Hauff; trad. de Cornel Scurtu.

Iosefa, după câteva minute, își veni în fire, ea ceru sė o ducā în camera ei, ceea ce se și făcū, őr fetele și femeile se întrebau unele pe altele cu curiositate; ele spuseră sute de mijlōce, carī se întrebuintēzā în contra leșinului, ele povestēau cum li-s'a întēplatū colo și colo, ele în fine înțelesērā, că înordarea cea mare a d-nei de Faldner, multele griji și afaceri din ziua acēstā, au pricinuitū acēstā întēmplare și grija, că baronulū se va blama, fiindcă se purtase fōrte necuviinciosū, a acceleratū cauza.

Baronulū se încercā într'aceea sė restabilēsca ordinea de mai înainte între bărbai. Elu porunci sė se umple desū paharele, bēu sdravenū, aci în sănătatea acestuia, aci în a celuilaltū, și cerca sė linișțēsca pe oșpeții sėi cu felū de felū de cuvinte mângăiātōre. „Nu provine din altoeva”, esclamā elu, „decātu dela ideia greșitā a timpului modernū; fiā-care femeia de rangū are astădī nervi slabi, și decā nu are nervi slabi, atunci

nu e damā nobilă; a leșina însemnā a avē tonū bunū; diavolulū a aflatū aceste tocmiri nebune. Și de aci mai provine, că nu mai poți numi lucrurile după numele lorū adevēratū. Tōte trebuie sė mērgā delicatū, decentū, finū, cu manierā, așa încātu te scotū din sārte. Acum ea s'a alteratū, căci amū riscatū o glumă, care dōr e orema societății; că nu ne-au mișcatū nisce istorii sentimentale, fine și delicate, și că mi-au permisū câteva coniecturi practice! Și te-am ținutu de unu omū mai cu minte, Frōben, decātu sė-mī iai în nume de rēu aceste.”

Dēr acela, cătrā care adresase baronulū partea din urmă a vorbirei sale, nu se mai afla printre oșpeți. — Frōben se duse supēratū în camera sa, necājitu fiindū pe sine însuși și pe tōtā lumea. Incă nu-și putea da sēmā bine despre acestū incidentū ciudatū, sufletulu sėu era încă iritatū de mânia asupra brutalității amicului sėu și era cu multū mai emoționatū de frica despre nenorocirea amiceii sale, decātu sė se mai pōtā gândi în linisce și cu chibzuință. „Ore nici ea nu mē va crede?” își dișe elu în sine, mahnitū; „ore și ea va pune mai multū pondū pe vorbele bărbatului ei, decātu

pe curatulū adevērū, pe care l'am povestitū? Ce însemnau ore acele priviri ciudate, ce mi-le arunca în decursulu povestirei mele? Cum a pututu sė o emoționeze atātu de tare întēmplarea acēstā, încātu sė îngălbinescā și sė tremure? Ore sė fiā adevēratū, că ea are simpatiu față de mine, că s'a simțitū ofensatā de batjocura amicului, care mē deșosi atātu de multū în ochii ei? Și ce voia ea sė dīcă, când se ridicase? Voia sė punā capetū vorbelorū necuviincioșe ale lui Faldner, sėu pōte că tocmai voia sė mē apere?”

Dīcēndū aceste, se preumbla iritat în susū și în josū prin odaiā, privirea sa cădū asupra sulului ce conținea acelu tablou; elu ilū privi suridēndū cu amarū. „Și cum m'amū pututu lăsa eu sė fiu răpitū de unu sentimentū de nemodestii, sė-mī deschidū inima unorū omeni, carī totuși nu înțelegū sė vorbēsca despre asemenea lucruri, ce sunt streine pentru omenii de rangū înaltū; ce e rēu și ordinarū li-e mai plăcutū și li-se pare mai naturalū, decātu unū lucru estra-ordinarū; cum amū pututu eu sė povestēsca eu acestorū păpuși despre obrajii tēi plăcuți și despre buzele tale dulci? O, tu sermanā copilā; cu cătu

ești mai nobilă în miseria ta, decātu aceste fanfaroni cu tovarășii lorū, carī cunoscu adevērata miseria numai din auzite și despre ori ce virtute, ce se ridicā mai pe susū de lucrurile ordinare, ridū ca de nisce povești! Unde ești tu ore acum? Și ore îți mai aduci aminte de amiculu tēu și de acele sēri, carī l'au făcutū fericitū.”

Ochii i se umplurā de lacrimi, când privi tabloulū, când se gândi, ce nedreptate amarā i-au făcutū omenii astădī acestei sērmane ființe. Elu voia sė-și înfrēne lacrimile, dēr aceste ilū podidirā mai tare. Era unū locū în inima tinērului, unde, ca și într'o gropā adēncā, se adunaserā în tăcere și pe timnū îndelungatū, tōtā duioșia, tōte lacrămile înăbușite; dēr momente ca aceste, în care durerile amintirei și desnădăjduirea sa ilū coplesirā atātu de greu, sparserā co-perișulū acestei gropi și lāsārā sė curgā șiroiulū reținutu de mahnire cu atātu mai puternicū, cu cătu curagiulū sėu înfrinatū trecea în duioșia.

27.

Frōben meditā în ziua urmātōre asupra întēmplărilorū dīlei de eri și nu era decisū, că ore sė plece chiar acum din casa acēstā, în care pōte o petrecere

tante, cari au produs o viuă emoțiune prin cercurile politice din Paris. Reproducem întocmai după „Figaro“ depeșa corespondentului său din Viena: „Sunt în măsură de a vă da informații primite din surse autorizate asupra angajamentelor contractate de Italia față de aliatele sale. Prin tratatul său cu Germania, Italia se obligă, în casul de război între Germania și Franța la următoarele: 1) De a mobiliza imediat și de a concentra în timpul celui mai scurt posibil, la frontierele sale din spre Alpi, o armată de două sute de omeni, gata să intre în campania la celălalt semnu. 2) De a mobiliza flota sa de a încerca o diversiune asupra costelor Algeriei și asupra Corsicei, în același timp o escadră va pleca să încunjure cotele atlantice ale Franței. În casul de război franco-italian, Germania se angajase de a mobiliza fără întârziere corpurile sale de armată 8, 14 și 15 staționate în Alsacia și Lorena, în ducatul Baden și prin provinciile renane și, de a le lansa asupra frontierelor Vosgice. Angajamentele Italiei cu Austro-Ungaria sunt mai puțin positive, mai puțin formale. Înțelegerea între aceste două puteri e mai mult diplomatică. Cele două cabinete din Roma și Viena se angajase a observa aceeași linie de conduită și de a se ajuta în Orient. O cooperare maritimă a acestor două puteri nu este prevădută, de cât numai pentru cazul, când echilibrul și statul quo în marea mediterană vor fi grav amenințate. Aceste informații, o repetă încă o dată, provin dintr'o sursă absolută vrednică de credință.“

— Ziarul „Politische Correspondenz“ din Viena publică o corespondență din Berlin prin care constată, că visita d-lui de Giers la Berlin dovedește la ce grad de indiferență a ajuns cestiunea relațiilor între Germania și Rusia, deoarece nimeni nu și dă ostentia de a deduce din acest fapt concluzii politice. O corespondență a aceluiași ziar, primită din Petersburg, pretinde că visita cancelarului rus la Paris ar fi întărită legăturile franco-ruse, combinațiunea însă, că scopul călătoriei ar fi fost încheierea unui tratat, este lipsită de ori-ce temei.

— Ziarul „Odjek“ din Belgrad, aduce în Nrul său mai recent următoarea convocare: „La adunarea Bosniacilor și Herțegovinenilor, ce se va ține la 17 (29) Noemvre, în care se vor pertracta statutele reuniunii și se vor alege membrii comitetului, sunt invitați a lua parte, fără osebire de confesiune, toți Bosniacii și Herțegovinenii, cari sunt

gata să se lupte pentru ideea unirii acestor două provincii“.

— Ministrul grecos de estere Deligiorgis, a dat răspuns puterilor europene, cari au căutat să se amestece în afacerile interne ale Greciei, din incidentul construcției liniei ferate Myli-Calamata. „D-lă de Deligiorgis, răspunzând notei identice a reprezentanților Germaniei, Franței, Austriei, Turciei și Italiei în afacerea drumului de feră Myli-Calamata, a spus că nu admite de loc ca neplata lucrătorilor străini de către compania concesionară belgiană să poftească fi obiectul unei intervenții diplomatice, acesta este o afacere internă, care privește pe tribunalele țării, cărora creditorii străini ai societății belgiene ar fi trebuit să se adreseze. D. Deligiorgis respinge cu energiă ingerința străină, care ar constitui o atingere a drepturilor de suveranitate ale Greciei. Esprimă marea sa surprindere de a vedea pe reprezentanții puterilor, că persistă să înfrunte afacerea, după aprecieri greșite a obligațiilor Greciei către societatea concesionară. Nu permite ca puterile străine să și aroge un drept de control asupra atitudinii sale asupra actelor de ordine internă a guvernului elenic, și respinge în fine propunerea puterilor, cari ceru ca Grecia să dea asigurarea, că interesele creditorilor străini vor fi păzite în combinațiunea pentru terminarea lucrărilor, această asigurare ar pute să aducă pagubă intereselor elenice.“

— Oficiul Reuter telegrafiază din Peking, cu data de 29 Noemvre, la Londra despre turburările din China următoarele: În partea nordică a zidurilor celor mari au izbucnit două revolte. O revoltă mai serioasă s'a întâmplat în districtul Takov. Mandarinii au conștientizat prigonirea creștinilor. Misiunile europene a fost jefuite și 300 de omeni au fost uciși în modul cel mai crâncen. Guvernorul general Li Hung Csaig, a trimis cu trenul mai multe mii de soldați în contra rebelilor. Misiunii au părăsit ținuturile din nord-ostul orașului Peking, deoarece autoritățile nu sunt în stare să se apere. O altă depeșă anunță: Rebelii înainteză cucerind orașe fără ca să li se opună vre-o rezistență. Uciderile din Tacov sunt de o crușime ne mai pomenită; misiunea belgică a fost măcelărită fără cruțare. Se știe, că aceste crime au fost săvârșite de mandarinii fanatici. Intre Europenii din Peking domnesce o mare agitațiune.

mai îndelungată l'ar fi spus la mai multe neplăceri; deodată ușa se deschise și baronul intră abătut și rușinat. „Asă n'ai venit la cină, astăzi încă nu te-ai arătat“, încep el apropiându-se. „Tu ești supărat pe mine; d'ei fii cuminte; vezi, s'a întâmplat lucrul minunat cu mine; băusem peste și prea mult vin, tu cunosc partea mea slabă: atunci nu pot să mă las să nu necăjesc pe cineva. Sunt în deajuns pedepsit, că ziua frumoasă de ieri s'a sfârșit atât de rău și că casa mea acum va fi patru săptămâni în gura vecinilor mei. Nu-mi amări cu totul viața, fi erăși amical cu mai înainte!“

— „Treci mai bine cu totul peste istoria acesta“, răspuse Fröben cu fața posomorită, oferindu-i mâna, „nu-mi place, să mă mai exprim asupra unor asemenea lucruri; d'ei m'ne pleoși de aici; aici nu mai stau de loc“.

— „Nu fii nebuș!“ esclama baronul, care nu se așteptase la acesta și se înspăimântă tare. „Din cauza unei asemenea scene să pleci îndată! O spunem totdeauna, că ești un arțăgos. Nu, din asta nu va fi nimic, și ore nu mi-ai promis, că vei aștepta până când vor sosi epistolele dela Don Pedro din

W.? Nu, nu trebuie să pleci, nici de societate n'ai de ce să te rușinezi, acesta într'ă și cu deosebire femeile mă certă cum se cade, ele ț'au dat cu totul dreptate și diceau, că eu sunt vina la tot“.

— „Cum îi merge femeii tale?“ întrebă Fröben, pentru ca să scape de aceste amintiri.

— „Cu totul restabilă, a fost numai așa o spaimă mică, fiindcă ea se teme, că ne-am certat serios noi amândoi, te așteptă cu dejunul; vino cu mine în jos și fii cu mine. Trebuie să mă ducă călare, nu mi-o lua în nume de rău, m'ora începe a și se amble. Va să d'ică ești ca și mai înainte?“

— „Ei bine, fi!“ d'ise tinerul cam supărat „lasă odată în pace totă istoria. El urmă pe baronul, cu sentimente curioase, pe cari singur nu și le putea explica. Baronul mulțumit, că l'a împăcat lesne pe amicul său, plecă repede înainte și în grabă anunță femeii sale, ce ispravă făcuse și apoi părăsi castelul, pentru ca să și pună m'ora în lucrare.

(Va urma).

SCRIRILE ȚILEI.

— 20 Noem. (2 Decem.)

Telegramă de felicitare lui Imbriani și Menoti Garibaldi. Aflăm din „Naționalul“, că mai mulți cetățeni români din Craiova au adresat următoarea telegramă d-lor Imbriani și Menoti Garibaldi la Roma:

Imbriani și Menoti Garibaldi, Roma.

Cuvintele voștre în ultimele ședințe ale congresului ne-au însuflețit și ne-au redată mari speranțe. În adevăr principiul naționalităților, pentru care atâta au luptat mari bărbați ai lumii moderne, va fi unicul mijloc de înfrățire al popoarelor și deci al păcii, ce atâta se dorește. Noi cetățeni ai Craiovei vă felicităm din inimă și vă aducem aci omagiile noastre de recunoștință pentru cuvintele rostite în congresul în favorul fraților noștri martirizați de Unguri.

**

Președinte al camerei române a fost ales d-lă colonelul Roznovanu, care a fost și în anul trecut președinte al acestei camere.

**

Miscarea populației în România. În anul 1890 au fost în România, după statistica ministerului domeniilor, 38,664 de căsătorii, 204,669 nașteri și 150,757 casuri de morțe, și adevărat pe orașe se vine 5569 căsătorii, 33,002 nașteri, și 28,138 casuri de morțe, pe populațiunea rurală 33,095 căsătorii, 171,667 nașteri și 112,623 casuri de morțe.

**

Seghedinul — germanizat? „Egyetértés“ dela 1 Decemvre n. aduce o interesantă notiță din Seghedin. E vorba de faptul, că un „uri ember“, care avea daraveri în numitul oraș, a descălitat la hotelul principal, ce poartă numele sdrobitorului de naționalități de odinioară, „Tisza“. Domnul din vorbă adresându-se către portar în limba maghiară, acesta i-a răspuns nemțesce, îndrumându-l să urce etagiul. Dar ce să vezi, ajungând în etagiu camerista îl agrăesce erăși nemțesce, er adresându-se către unul din servitori, i-a răspuns ruptă-alesu, că el e vienez și că nu știe nici o borbă unguresce. — Scirea acesta l'a turburat rău pe „Egyetértés“, care după ce și exprimă mirarea, cum de se poate întâmpla așa ceva într'un neașu oraș unguresc, unde până acum germanul cu limba lui nu putea cere nici pâne nici apă, dă totodată expresia dorinței nebune șovinistice, de-a nu se mai afla pe viitor nici un hotel în Ungaria, unde n'ai put să te „fericesci“ cu limba lui Arpád....

**

Impăratul Germaniei la Bucuresci. „Magyar Hirlap“ primesce o telegramă din Bucuresci, în care se știe, că împăratul Wilhelm, ar avé de gând să m'ergă în luna lui Martie a. v. la Bucuresci, ca să reîntoacă visita Regelui Carol.

**

Cutremur de pământ. În noptea de 28 spre 29 Noemvre s'au simțit în Sibiu două cutremure de pământ. Cel dintău a fost simțit la 11½ înainte de meșul nopții, er ală doilea la 3½ ore după mieșul nopții.

Deputația turcescă trimisă la Livadia s'a reîntors la Sambul, după cum ne spune o depeșă din Constantinopol. Ea a adus Sultanului o scrisore autografă de mulțumiri din partea Țarului. Șeful deputațiunii, Fuad Pașa, a fost decorat de Țar cu ordinul S-tul Alexandru Newsky.

**

Țarul și Țarina Rusiei, s'au întors în 28 Noemvre din Livadia la Gacina.

**

Centenarul componistului Mozart. Sămbătă în 5 Decemvre n. c. se va serba centenarul morții celebrului componist W. A. Mozart. Din incidentul acesta

se va ține în ziua aceea un requiem în biserica Sf. Stefan din Viena.

Reuniunea pentru îngrijirea galițelor. Membrii subscriși ai acestei reuniuni, precum și alți, cari se interesă de această reuniune sunt rugați ca să ia parte la adunarea, ce va fi mâne s'era la 8 ore, în restaurantul Iosef Balazs, din Scheiu (lângă tribunalul).

Concert. Atragem atențiunea publicului asupra concertului ce-l va da în 8 Decemvre societatea de operă a d-lui director Berger, în sala hotelului central Nr. 1. Ziarul sibian „Siebenb. D. Tgbt“ laudă foarte mult producțiunile acestei societăți. Programul este următorul: Daisy Singer, cântărea de coloratură: 1) Ariă din opera „Dinorah“, 2) Ariă din opera „Traviata“, 3) „Mein Liebest“, cântec de Edgar Krones, 4) „Engelserenade“, de Thomas. Therese Schilder, artistă: 1) „Fächersprache“ de Majer Helmund. 2) „Es muss ein Wunderbares sein“, de Liszt, 3) „Krähe“, de Schubert, 4) „Die Sonne lacht“, din „Samson și Dalila“ de Saint-Sains. K. Sachse, tenor: 1) Ariă din „Zauberflöte“. 2) „Liebesglück“, cântec de Suher, 3) „Wie berührt mich wundersam“, cântec de Fr. Bendel, 4) „Das erste Veilchen“, cântec de Mendelsohn. 5) Două cântece de Mascagni. Fritz Iulich, basist: 1) „Der schlesische Zecher“, de Reissiger. 2) „Der Trompeter“ de Speier și „Sängertestament“ de Osten. 3) „Erinnerung“ de Abt. 4) „Bublein klein“ din „Lustige Weiber“ de Donizetti. 5) „Heilige Halle“ de Mozart. 6) „Sehnsucht“ de Rubinstein. A. K. Mirus: 1) „Als ich zum ersten Mal dich sah“ de Hugo Brückler. 2) „Lehu deine Wang an meine Wang“ și „Margareth am Thore“ de Adolf Iensen. Prețul locurilor: Cerce 1 fl. 50 cr. Parterre 1 fl. Locuri numerotate pe galeria 80 cr. Stal pe galeria 50 cr. Parterre în picioare 50 cr. Bilete se pot căpăta până în s'era concertului în librăria d-lui Wilhelm Hiemesch și s'era la casă.

Brașov, 20 Noemvre c.

„Tribuna“ dela 17 (29) Noemvre a. c. se întrece pe sine însăși. Ea publică răspunsul, ce i l'am dat noi în Nr. 253 dela 15 (27) Noemvre c. ală foiei noastre din cuvânt în cuvânt și încheie apoi printr'o nouă suspiciune, pe care are obrășnicia a o basa chiar pe acel răspuns. D'ei nu numai că suspiciunează, ci și calumniază, susținând, că „Gazeta Transilvaniei“, „sub plapoma solidarității face politică în doi per“.

Ach wie gescheit!...

„Tribuna“ e foarte îndrăsnită. D'ei ore nu rischază ea prea mult față cu faptul, că e imposibil, ca între cetitorii ei să nu se afle și omeni cu judecată coptă. Cum se prezintă „Tribuna“ înaintea acestor cetitori ai săi, când în loc de a se apăra cu dovezi, strigă totu mai tare în contra altora fără dovezi?

Ori d'ora crede „Tribuna“, că publicând cu litere gróse unele afirmări din răspunsul nostru, pe cari ea le numesce „injurături“, nu s'a caracterizat ea pe sine însăși, ci a dovedit ceva în contra „Gazetei“?

D'ei am avé cu cine, am fi gata să ne rămăsim, de ce contra unul, că noi tóte acele afirmări le putem susține cu dovezi șocose din numerii „Tribunei“ și că ea nu va pute aduce nici o dovadă pentru a și susține suspiciunile și calumniările sale.

D'ei poftiți, n'aveți decât să doriți și noi, și fără rămășagă, ne vom ține de vorbă.

Alianța franco-rusă și Grecia.

Țiarul grecesc „Akropolis” primesc din Petersburg dela o persoană influentă la Curte nise informații privitoare la situația Greciei față de cele două grupări mari europene, informații, care sunt lipsite de interes general.

In urma evenimentelor dela Kronstadt, — spune informatorul țiarului grecesc, — a fost la Kopenhaga un schimb de vederi între țarul și regele George al II-lea Greciei. De și, se înțelege, că nu se cunoștea anume cuprinsul acestor convorbiri, cercurile bine informate dela Curtea rusă asigură totuși, că în decursul acelor schimburi de păreri nu s'a ridicat nici o obiecțiune serioasă împotriva alipirii Greciei de alianța franco-rusă.

Mai târziu s'au început negocierile Atena între miniștrii plenipotențiarilor Rusiei și Franciei deoparte și între guvernul grecesc de alta, în același înțeles. Resultatul acestor negocieri a fost convingerea, care domnesce acum, că alipirea Greciei la alianța franco-rusă este impusă de firea lucrurilor.

Ca participătoare la alianță, Grecia oferă flota sa vrednică de considerare, o armată de 100,000 de oameni și în sfârșit, ceea ce este mai important, situația sa geografică, care, avându în vedere siguranța porturilor sale, pare ca și creată pentru o basă de operații de primul rang, atât pentru Franța cât și pentru Rusia, în marea Mediterană.

Și de ore-ce atât în Paris cât și în Petersburg se prețuiesc foarte mult valoarea alianței grecesc, cei doi aliați sunt gata a garanta aliatului alți treilea Creta, Epirulă, Macedonia de mijloc și toate insulele.

In astfel de împrejurări, alipirea Greciei la alianța indoită se poate privi ca un fapt sigur.

Correspondentul din Petersburg adaugă:

Timpul neutralității a trecut pentru Grecia; prințesa ea ar perde orice speranțe pentru viitor. Cu alianța înțreită nu poate să meargă, căci politica acesteia și a Angliei nu nisuesce spre întărirea Greciei. Austro-Ungaria și Anglia ar avea chiar interes ca Grecia să fie slabă, cea dintâi din pricina Salonicului, a doua din pricina Cretei.

Franța din potrivă ar fi singura putere, care ar dori o Grecie tare, care să fie în stare să țină echilibrul Italiei. Într-un cât privește pe Rusia, ea n'are nici un interes ca să caute slăbirea Greciei, de orece un stat elin de cincisprezece milioane ar pune capăt visurilor de o Bulgariă mare; Rusia însă, pentru planurile sale, are nevoie de o Bulgariă mică și supusă. Deci, Grecia trebuie să alieze dintre grupurile politice existente în Europa, pe această din urmă.

La toate acestea, țiarul grecesc „Akropolis”, care de altfel are reputație de moderat, dice, că în adevăr orice grec recunoștea aș, că nu mai merge cu neutralitate și că Grecia, la ocolul hotărâtor, trebuie să-și arunce și ea spada în cumpănă. De aceea necesitatea de a încheia alianțe se impune de pe acum chiar.

„Akropolis” nu voesc să ia răspunderea pentru cele spuse de correspondentul său din Petersburg, pe de altă parte știe ca și ori-care grec, că țera sa n'a avut din cealaltă parte (din partea alianței înțreite) decât crude desamăgiri.

Cronică din Budapesta.

Budapesta, 29 Noembrie n. 1891.

Societatea de lectură „Petru Maior” în ședința sa generală din 28 Noembrie a declarat în înțelesul statutelor ei de membri onorari pe d-lă Diamandi Manole, onorant în Brașov, pe d-lă Dr. Ioan Mihai, avocat în Orăștia, pe d-lă Dr. Giorgiu Popa referent școlar în Arad și pe d-lă Coriolan Brediceanu, avocat în

în Lugos, ca bărbați binemeritați de națiunea română.

— Constatăm, că spre ajungerea scopului societății „Petru Maior”, membrii ei cetesc în fiă-care ședință lucrări de cuprins literar variat. D-lă Alex. Mihaș a cetit despre „Sentimentul frumosului”, d-lă Ath. Brădeanu o dare de semnă asupra povestirii „Savitri”, d-lă I. B. Boiu „Câteva cuvinte despre Gudrun” și d-lă Aurel Cosma „Câteva cuvinte despre Anonymus”, prin care se încercă a constata, că acest cronicar, dela care au rămas date de importanță istorică foarte mare, mai cu semnă cu privire la Români, a trăit pe timpul lui Bela I-ii, ér nu sub Bela II-lea.

— Dela Societatea „Petru Maior” se poate procura escelenta tragediă în 5 acte „Horă”, scrisă în versuri de Ghiță Popu, cu 50 cr. fără porto, și „Istoria pentru începutul Românilor în Dacia-Traiană”, de Petru Maior, cu preț redus de 60 cr.

— In ciuda tuturor insinuirilor perfide a câtorva țiare maghiare, și de și tot mai mulți tineri se grupă în jurul soc. „Petru Maior”, ca singurul focular național român în capitala acesta plină de renegați.

— Timpul pe aici în genere a fost môle; acum începe a se înăspri. O iernă mai potrivită pentru studențime, ca acesta, nu este de dorită. —riu.

La cestiunea rescumpărării regaliilor.

Chimitelnicul de Câmpia, 30 Novembre 1891.

Onorată Redacțiune! Semnele funestei dreptăți cu care ne încercă domnitorii țilei, se înmulțesc din țil în țil.

Una din cele mai îngrozitoare dovești despre această dreptate ni-s'a dat prin rezolvarea cestiunii rescumpărării regaliilor. Se știe, că prețul rescumpărării regalului de crismărită, ce după dreptate li-s'ar cuveni foștilor coloni, cari au tras jugul cel amar al cruntei iobăgii, în urma unei hotărâri a Curiei unguresc din 13 Ianuarie a. c. Nr. 91, se consideră de-arândul, ca bani comunali, și așa în locul banilor, statulă dă comunității politice din fiecare comună nise obligațiun vinulare, pe basa căror judele comună are să primescă la anumit timp interese, mi-se pare de 4%. Bani aceștia se pun în bugetul comună la averea întregi comune, prin urmare, atât a Maghiarului, Jidovului, Țiganului, cari n'au fost apăsați mai întru nimic de sarcina iobăgiei, cât și a Românului, care a tras atâta în acel jug amar și crud. Din bani comunali, firese, se plătesc notarul, judele, colectorul etc. cari nu sunt numai ai foștilor coloni și nici numai ai poporului de rând, ci și a domnilor ca mari proprietari.

Cine nu vede ore aci o apucătură mișelăscă în favorul nobilimei maghiare? Da, căci pe când marilor proprietari li-s'a solvit și li se solvesc suma rescumpărării acestui regal în bani gata din partea statului, pe atunci amărâții de iobagi se despoiază fără milă și în modul cel mai crud, și de acestă bagatelă făcându-li-se avera comună cu domni cari din acel drept și-au luat odată partea, ca așa din a poporului să se plătescă în mare parte speșele comunale și pentru domni. Și decă interesele anuale ale întregi sume de rescumpărare a regalului nu ar ujnge spre acoperirea speșelor comunale, érași poporul va fi osândit a contribui.

Fiindcă aici sunt în joc milioane de florin, ca bani românesci câștigați cu preț de sânge, cât de bine ar fi, decă toți domnii advocați români, cari au procese de acestea, dér și cei ce nu au, ar protesta până la dietă și chiar până la Corónă, în contra susu numitei hotărâri a Curiei, care după părerea judecă-

torilor, e adusă pe basa unei legi vechi nesancționate.

Din cauză, oă în multe comune din tratul Ludoșului, regalul de crismărită în urma aducerii legii de rescumpărare, s'a donat din partea foștilor jubagi pentru a se ridica bisericii ori școle, ér în alte comune erau pe cale a-lă dona, ba în multe comune fusese donat de dec de ani; fiindcă prin amintita hotărâre a Curiei, toate bisericile sunt despoiate de acestă avantaj. P. On. D-nă Protopop Nicolau Solomon unde nu a putut face pace cu pretendenții politici, ajungându lucrul la pertractare a rugat pe D-nul Dr. Ioan Rațu din Turda, ca să ia asupra și apărarea acestor drepturi românesc, și d-sa, după cum s'a exprimat, a decis a merge cu apelațiunea până la Curia și a mijloci chiar și interpelări în dietă, numai Dumnezeu să-i ajute, să potă reuși învingerilor. Invingerea însă ar fi mai sigură, decă cât de mulți ar păși pe această cale.

Teodor Hârșianu, parochă gr. cat.

Un învățător român — a luat lumea în cap.

Sub acest titlu „Luminătorul” aduce o șire senzațională pe care „Tribuna” s'a grăbit a o reproduce fără de nici un comentariu. Etă ce dice:

Un învățător român confesională dintr'o comună învecinată cu Timișora și aparținătoare dieceei Aradului după un serviciu de 22 de ani, pururea lădat pentru purtarea sa, în țilele trecute a luat lumea în cap, părăsindu și stațiunea și ducându și bițele mobile... Causa acestei părăsiri este o șicanare ne mai pomenită din partea comitetului parochial, carele, precum se țice, ar fi încă nelegal, adecă neînțrit în funcțiunea sa din partea consistoriului. De trei ani de țile, numitul învățător n'a vădută cruceră din salariul său, deși acesta nu era secestrat judecătoresc nici oprit din partea consistoriului. Comitetul numit n'a voit să plătescă din renitență și demnul consistor n'a fost în stare să isbutescă a învinge cu puterea sa față de un comitet renitent. În aceste numitul învățător n'era suspendat dela oficiu, decă trebuia să stă la postul său, însă se înțelege fără salariu. O causă quasi disciplinară, pe care renitenții i-o acățaseră în cap, este demultă finită din partea forului suprem al nostru, dér stă la consistorul din Arad, — nu la senatul competent școlar, ci la senatul incompetent, neexpedit! Admirabil e aceea, că totu cei bun, cei mai adioți ai causei naționale pășesc astfel de șicane — în diecesa Aradului. Afăm de lipsă a a- visa pe d-lă secretar consistorial preventiv, că n'are la ce ne mai trimite rectificările îndatinăte.

Noi avem despre casul acesta următoarele date:

Acel învățător despre care dice „Luminătorul”, că a luat lumea în cap, a înștrăit o sumă însemnată din banii comunei bisericesc, la a căror restituire l'a judecat însuși consistoriul metropolitan. Ințătorul însă, mirosându judecata, și-a transcriș averea pe soția sa, ér comuna bisericescă vădându acesta, a început a atrage jumătate din salariu spre achitarea banilor înștrăinați. Pentru ca să potă eluda și acesta acel învățător, precum ni-se asigură, s'a aședat la altă stație în diecesa Caransebeșului.

Eată cum „a luat lumea în cap”.

Literatură.

A apărut:

Tatăl Radetzky. Biografia sa în cadrul istoriei timpului său. Pentru ar-

mata și poporele Austro-Ungariei de C. de Duncker, major i. și r. în statul armatei, șef al secțiunii de șcripte a arhivei i. și r. de resbel. Traducerea de Oscar Criste, locotenent i. și r. în regimentul de infanterie N. 50, comandant în archiva i. și r. de resbel Viena 1891. Editura comitetului pentru ridicarea monumentului Radetzky. în comisiune la L. W. Seidel & Sohn librării i. și r. de curte. — Format 8° mare cu hârtă și tipar de lux în 228 pagini.

Prin edarea biografiei celui mai mare comandant austriac, a maresalului campestru Radetzky, literatura s'a înăvutit cu un op, care e cel mai bun în felul său. Comitetul instituit pentru ridicarea monumentului lui Radetzky în fruntea căruia este Alteția Sa imperială Archiducele Albrecht, a înșaroinat cu compunerea acestei biografii pe d-lă major Carol de Duncker unul dintre cei mai bun scriitori în c. și r. archiv belic; d-lă major Carol de Duncker a și rezolvat tema, ce i s'a încredințat, spre mulțumirea generală și în modul cel mai splendid, căci această biografie este în sens strict, o carte populară, scrisă într'o limbă simplă, dér energică, enarându-ne evenimentele cele mai marcante, începându dela anul 1766 până la 1858, în care timp mare comandant de atâtea ori a fost apărătorul decisiv al întregității monarchiei. In opul acesta fără frase banale se reprezintă iocna lui Radetzky — mai bine dicită a „tatăl Radetzky”, cum se numea el de către bravii soldați, cari îl adorau cu duioșă — în totă glori a formând o parte însemnată din istoria lumii. Opul confecționat cu multă eleganță, cuprinde mai multe ilustrații bine executate ale generalilor mai renumiți din acelu timp și patru harte strategice de mare interes nu numai pentru cei din bransa militară ci pentru fiă cine, carele are ore-care interes pentru istor; dină acestă motiv opul se recomandă ca o lectură forte de interes. Pentru a fi accesibil tuturor națiunilor din monarchie, opul s'a tradus mai în toate limbile. Traducerea în limba română s'a făcut de d-lă locotenent O. Criste, comandant c. și r. în Arhiv belic, care pe lângă toate greutățile ce ocură la traduceri de natura asta, a isbutit pe deplin, fără a se abate întru nimic de spiritul originalului.

DIVERSE.

Din școlă. Ințătorul le spune școlarilor, ca să fiă cu băgare de semnă când mănăncă cereșe, și le arată pericolele, ce se nasc când înghite cineva o cereșe.

— „Ione, ce se întâmplă, când șemburele de cereșe rămâne în stomach?”

— Ion: „Cresce un cireș!”

„ALBINA” institut de credit și de economii. Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor de casă în luna Octomvre 1891.

Intrate:

Casa în 31 Oct. 1891. fl.	10,138.15
Depuner spre fructificare	170,842.63
Cambii rescumpărate	98,975.68
Conturi curente	44,963.27
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	2,465.50
Imprumuturi pe produse	2,570.—
Monetă	1,927.25
Interese și provisiuni	4,107.32
Comisiuni	600.—
Diverse	957.50
	fl. 337,547.30

Esșite:

Depuner spre fructificare fl.	125,859.51
Cambii escomptate	47,378.50
Conturi curente	83,252.83
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	24,517.—
Imprumuturi pe produse	2,000.—
Monetă	1,960.02
Comisiuni	2,358.61
Interese și provisiuni	866.43
Diverse	943.27
Spese și salare	1,197.69
Numerar cu 30 Nov. 1891	47,213.44
	fl. 337,547.30

V. Bologa, m. p. N. P. Petrescu m. p. dirigentă. adjunctă.

V. Uvegeș, m. p. comptabil.

Proprietar:

Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil interimal: Gregoriu Maior.

Cursulu pietei Braşov

din 2 Decemvre st. n. 1891.

Table with exchange rates for various currencies like Banconote romănesci, Argint romănesc, Napoleon-d'or, etc.

Cursul la bursa din Viena

din 5 Decemvre a. c. 1891

Table with stock market rates for gold, silver, and various bonds.

Table with interest rates and amortization schedules for various types of loans and bonds.

ABONAMENTE la "GAZETA TRANSILVANIEI"

Preţul abonamentului este:

Table showing subscription rates for Austro-Ungaria and Romania/abroad for different durations.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Table showing subscription rates for Sunday issues for Austro-Ungaria and Romania/abroad.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate poştale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită şi a arăta şi poştă ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Avisu d-lorū abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînnoirea prenumeraţiei însă binevoiescă a scrie pe cuponul mandatului postal şi numerii de pe fâşia sub care au primită diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită şi să arate şi poştă ultimă.

Totodată facem cunoscută tuturor D-lorū abonaţi, că mai avem din anii trecuţi numerii pentru complectarea colecţiunilor „Gazetei”, precum şi câteva întregi colecţiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administraţiune în casu de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1891.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Cluj, Arad, Timişoara, Sibiu, etc., listing train numbers and departure times.